

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato:
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Michelle Grambo Redden
Sagsnr.: 2015-7003-0029
Dok.: 1844465

UDKAST

Forslag

til

lov om ændring af lov om kreditaftaler

(Obligatorisk betækningsperiode ved indgåelse af aftaler om kortfristede forbrugslån)

§ 1

I lov om kreditaftaler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1336 af 26. november 2015, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, nr. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Lovens § 8 c finder dog anvendelse på aftaler om kortfristede forbrugslån.«

2. I § 3, stk. 1, nr. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Lovens § 8 c finder dog anvendelse på aftaler om kortfristede forbrugslån.«

3. I § 4 indsættes som nr. 17:

»17) Kortfristet forbrugslån: Kreditaftale, som indgås mellem en forbruger og en kreditgiver, der ikke er et pengeinstitut, uden sikkerhedsstillelse og uden betingelse om køb af en vare eller tjenesteydelse, hvor løbetiden maksimalt er tre måneder.«

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

4. Efter § 8 b indsættes før overskriften før § 9:

»Obligatorisk betænkingsperiode ved indgåelse af aftaler om kortfristede forbrugslån

§ 8 c. Kreditgiver må alene anse forbrugerens accept af et tilbud om kortfristet forbrugslån for gyldig, hvis accepten er afgivet tidligst 48 timer efter kreditgivers afgivelse af tilbuddet.

Stk. 2. Kreditgiver må ikke rette henvendelse til en forbruger i anledning af et allerede fremsendt tilbud om kortfristet forbrugslån.«

5. I § 56, *stk. 2*, ændres »§§ 7a, 7 b, 8, 8 a, 8 b, 9, 10 eller 17« til: »§§ 7a, 7 b, 8-10 eller 17«

6. *Bilag 5* affattes som bilag 2 til denne lov.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den [1. juli 2016].

Stk. 2. Loven har virkning for tilbud om kortfristede forbrugslån, der afgives efter lovens ikrafttræden.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund
3. Gældende ret
 - 3.1. Kreditaftaleloven
 - 3.2. Forbrugerkreditdirektivet
4. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
 - 4.1. Obligatorisk betænkingsperiode for kortfristede forbrugslån
 - 4.1.1. Afgrænsning af kortfristede forbrugslån
 - 4.1.2. Rente- og gebyrfri kortfristede forbrugslån

- 4.1.3. Kreditaftaler indgået med et pengeinstitut
- 4.1.4. Obligatorisk betænkingsperiode
- 4.2. Opdatering af det europæiske standardiserede informationsark (ESIS)
- 5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
- 6. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
 - [6.1. Økonomiske konsekvenser
 - 6.2. Administrative konsekvenser
- 7. Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne
- 8. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser
- 9. Lovforslagets forhold til EU-retten
- 10. Hørte myndigheder og organisationer mv.
- 11. Sammenfattende skema

1. Indledning

En undersøgelse af kviklånsmarkedet viser, at mange forbrugere havner i økonomiske vanskeligheder, fordi de er blevet fristet af et hurtigt lån, som kreditgiveren udbetaler meget kort tid efter, at borgeren har ansøgt ved hjælp af en simpel formular via internettet eller sms. Undersøgelsen viser også, at mange forbrugere ikke i tilstrækkelig grad overvejer deres lånebehov eller undersøger låneudbuddet, og for mange viser lånet sig at være sværere at betale tilbage end forventet, bl.a. fordi lånet har en meget kort løbetid.

Regeringen finder på denne baggrund, at det er nødvendigt at regulere indgåelsen af disse såkaldte kviklånsaftaler. Det er samtidig vigtigt, at reguleringen sker på en måde, så forbrugeren bevarer sin frihed til at indgå de kreditaftaler, som den enkelte efter behørig overvejelse finder relevante.

Med lovforslaget lægges der derfor op til at styrke beskyttelsen af forbrugeren ved at indføre en obligatorisk betænkingsperiode for forbrugeren i forbindelse med indgåelse af aftaler om kortfristet forbrugslån, som indgås uden sikkerhedsstillelse og uden betingelse om køb af vare eller tjenesteydelse, og hvor løbetiden maksimalt er tre måneder. Dette gælder dog ikke kreditaftaler, der indgås med et pengeinstitut.

Den obligatoriske betænkingsperiode, inden for hvilken forbrugeren ikke kan acceptere et lånetilbud, har til formål i højere grad at sikre, at forbrugeren får mulighed for at overveje lånebehovet og lånet og eventuelt afsøge markedet for alternative finansieringskilder. Det er forventningen,

at betækningsperioden vil medføre, at færre forbrugere vil optage kviklån, som de ender med at misligholde for derefter at ende i egentlige inkassoforløb med deraf følgende privatøkonomiske konsekvenser.

Med lovforslaget lægges der endvidere op til at præcisere enkelte formuleringer i det europæiske standardiserede informationsark (ESIS), der skal udleveres til forbrugeren i forbindelse med kreditaftaler, der sikres ved pant eller anden rettighed knyttet til fast ejendom, jf. kreditaftalelovens § 7 a, stk. 10. Der er alene tale om mindre, rent sproglige rettelser.

2. Baggrund

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udgav i maj 2015 som sekretariat for Konkurrencerådet en rapport om markedet for kviklån.

Rapporten, der er baseret på en analyse af kviklånsmarkedet, som styrelsen gennemførte i 2014, indeholder bl.a. en anbefaling om, at der indføres en betækningsperiode på 48 timer, inden for hvilken en låntager ikke kan acceptere et tilbud om kviklån. Kviklån defineres i rapporten som forbrugslån uden sikkerhed og uden betingelse om køb af en vare eller tjeneste, hvor løbetiden maksimalt er tre måneder.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelse af kviklånsmarkedet viser, at der i perioden 2010 til 2013 er sket en stor stigning i antallet af oprettede kviklånsaftaler og antallet af låntagere. Fra 2010 til 2013 er antallet af låntagere mere end syvdoblet fra 7.420 til 53.741 og antallet af oprettede lån er i samme periode steget fra 20.384 til 118.469, hvilket svarer til en stigning på knap 80 pct. om året. Det bemærkes dog, at forbrugere, der har optaget lån hos flere udbydere, vil fremkomme flere gange i statistikken, hvilket kan betyde en overvurdering af antallet af låntagere.

Forbrugerombudsmanden følger udviklingen på markedet for lån med en løbetid på højst 3 måneder, der er indgået som fjernsalg, og udgiver årligt en opgørelse over bl.a. antallet af oprettede lån. Denne opgørelse baseres på frivillige indberetninger fra kreditgiverne.

Ifølge Forbrugerombudsmandens opgørelse for 2014, der er baseret på indberetninger fra de på opgørelsestidspunktet kendte seks udbydere af

kortfristede lån på det danske marked, blev der i 2014 oprettet 135.772 kortfristede forbrugslån til en samlet værdi af ca. 436 mio. kr.

Samtidig med at der er sket en stigning i antallet af optagne kortfristede forbrugslån, er der også sket en stigning i antallet af forbrugere, der ikke kan overholde tilbagebetalingsfristen for deres forbrugslån.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelse af kviklånsmarkedet viser således, at hvor tilbagebetalingsfristen for kviklån i 2010 blev overskredet med mindst én dag i ca. 40 pct. af de oprettede lån, var dette tal steget til over 50 pct. i 2013. I 2013 blev tilbagebetalingsfristen overskredet med mindst 30 dage i 25 pct. af de oprettede lån, og ca. 18 pct. af de oprettede lån blev sendt til inkasso.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anslår, at gennemsnitligt 30 pct. af kreditgiverens omsætning fra kviklån i 2013 stammede fra forlængelser og afdragsordninger i forbindelse med, at låntager ikke var i stand til at tilbagebetale rettidigt.

Det fremgår samtidig af rapporten, at en undersøgelse blandt de forbrugere, der havde optaget mindre forbrugslån på under 12.000 kr., viste, at næsten 40 pct. af forbrugerne oplevede, at de samlede kreditomkostninger ved lånet var højere, end de forventede, da de optog lånet. Over halvdelen af forbrugerne havde desuden ikke overvejet alternativer inden optagelsen af lånet, og mere end 40 pct. fortrød efterfølgende, at de havde optaget lånet.

3. Gældende ret

3.1. Kreditaftaleloven

Efter kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 1, finder loven ikke anvendelse på kreditaftaler, hvor kreditten ydes rentefrit og uden andre omkostninger.

Efter kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 2, finder loven endvidere ikke anvendelse på kreditaftaler, ifølge hvilke kreditten skal betales tilbage inden 3 måneder, og som er forbundet med ubetydelige omkostninger.

Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2009-2010, A, L 91 som fremsat, side 47, vil spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om ”ubetydelige omkostninger”, bero på en konkret vurdering, hvori både den

absolutte størrelse af omkostningerne og omkostningerne set i forhold til kredittens størrelse skal indgå.

Efter kreditaftalelovens § 7 a, stk. 1, skal en kreditgiver, inden en forbruger bindes af en kreditaftale, give forbrugeren en række oplysninger, der er nødvendige for at sammenligne forskellige tilbud og træffe en informeret beslutning om indgåelse af en kreditaftale.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2009-2010, A, L 91 som fremsat, side 49, at det forudsættes, at forbrugeren får tilstrækkelig tid til at sætte sig ind i de udleverede oplysninger, inden der indgås en bindende aftale. Bestemmelsen tilsigter ikke at hindre, at der på forbrugeren foranledning kan indgås en kreditaftale umiddelbart efter, at forbrugeren i fornødent omfang har haft lejlighed til at sætte sig ind i de udleverede oplysninger. Det tidsrum, som skal forløbe mellem udleveringen af oplysningerne efter § 7 a og indgåelsen af en kreditaftale, vil således afhænge af en konkret vurdering.

Det følger af kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, at kreditgiveren inden kreditaftalens indgåelse skal vurdere forbrugeren kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser.

Kreditaftalelovens § 8, stk. 1, fastsætter, at en kreditaftale skal udfærdiges på papir eller på et andet varigt medium, og at alle aftaleparter skal have et eksemplar af kreditaftalen.

I kreditaftalelovens § 8, stk. 2, opregnes de informationer, som en kreditaftale skal indeholde, herunder om det samlede kreditbeløb, debitorrenten og de årlige omkostninger i procent. Herudover skal kreditaftalen indeholde oplysninger om konsekvenserne af misligholdelse, herunder den gældende sats for morarenter og følgerne af manglende betalinger.

3.2. Forbrugerkreditdirektivet

Kreditaftaleloven gennemfører bl.a. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (forbrugerkreditdirektivet), der er et totalharmoniseringsdirektiv.

Uanset at forbrugerkreditdirektivet er et totalharmoniseringsdirektiv, indeholder direktivet mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte nærmere regler om bl.a. selve indgåelsen af kreditaftaler.

Det fremgår således af artikel 14, stk. 7, at artikel 14 om forbrugerens fortrydelsesret ikke berører national lovgivning om, at opfyldelsen af en aftale først kan påbegyndes efter et nærmere angivet tidsrum.

Det fremgår endvidere af punkt 30 i forbrugerkreditdirektivets præambel, at forbrugerkreditdirektivet ikke regulerer aftaleretlige spørgsmål i forbindelse med kreditaftalers gyldighed, samt at medlemsstaterne kan regulere de retlige rammer for tilbuddet om indgåelse af kreditaftalen, navnlig med hensyn til, hvornår det skal afgives, og i hvilket tidsrum det skal være bindende for kreditgiveren.

4. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

4.1. Obligatorisk betækningsperiode for kortfristede forbrugslån

Som anført ovenfor under pkt. 3.1 pålægger kreditaftalelovens § 7 a kreditgiveren en forpligtelse til – før forbrugeren bliver bundet af en kreditaftale – at give en række oplysninger, der er nødvendige for at sammenligne forskellige tilbud. Oplysningspligten har bl.a. til formål at give forbrugeren lejlighed til at vurdere sine muligheder for at overholde lånets vilkår, herunder tilbagebetalingsfristen.

Endvidere følger det af kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, at kreditgiveren inden kreditaftalens indgåelse skal vurdere forbrugerens kreditværdighed. Kreditgiveren skal i den forbindelse bl.a. vurdere, om en potentiel låntager på baggrund af dennes økonomiske situation vil være i stand til at betale de forudsatte afdrag på kreditbeløbet.

Baseret på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelse af kviklånsmarkedet må det imidlertid konstateres, at der på trods af både oplysningsforpligtelse og kreditværdighedsvurdering i mange tilfælde indgås aftaler om kortfristede forbrugslån med forbrugere, der ikke kan betale lånet tilbage rettidigt. Undersøgelsen viste således, at tilbagebetalingsfristen blev overskredet med mere end 30 dage i 25 pct. af de kviklån, der blev oprettet i 2013, og at ca. 18 pct. af de oprettede lån blev sendt til inkasso. Undersøgelsen viste også, at mange af de forbrugere, der havde optaget mindre forbrugslån, efterfølgende fortrød at have optaget lånet.

Det foreslås derfor, at der indføres en yderligere beskyttelse af forbrugeren i forbindelse med indgåelse af aftaler om kortfristet forbrugslån i form af en obligatorisk betækningsperiode, inden for hvilken forbrugeren ikke gyldigt kan acceptere et lånetilbud.

En sådan betækningsperiode sikrer en reel beskyttelse af forbrugeren, uden at adgangen til at indgå aftaler om kortfristede forbrugslån begrænses unødigt. Alle forbrugere vil således fortsat have mulighed for – efter udløbet af betækningsperioden – at acceptere kreditgiverens tilbud om et kortfristet forbrugslån.

Med den obligatoriske betækningsperiode gives forbrugeren mulighed for at genoverveje sit lånebehov, og det forventes, at nogle forbrugere som følge heraf vil fravælge lånet. Hertil kommer, at nogle af de forbrugere, som fastholder interessen i at optage et lån, forventes at benytte den obligatoriske betækningsperiode til at finde alternative lånemuligheder, som er forbundet med vilkår, der i højere grad passer til den pågældendes økonomiske situation.

Det er på den baggrund forventningen, at den obligatoriske betækningsperiode vil medføre, at færre forbrugere vil optage kortfristede forbrugslån, som de ender med at misligholde for derefter at ende i egentlige inkassoforløb med deraf følgende privatøkonomiske konsekvenser.

4.1.1. Afgrænsning af kortfristede forbrugslån

Kortfristede forbrugslån er bl.a. kendetegnet ved, at hele kreditbeløbet og alle kreditomkostningerne skal betales tilbage inden for ganske kort tid efter lånets optagelse. Hvis forbrugeren ikke har mulighed for at overholde denne tilbagebetalingsfrist, tilbyder kreditgiverne i et vist omfang at forlænge lånets løbetid eller indgå en afdragsordning. Dette er imidlertid forbundet med gebyrer og yderligere renter, hvilket øger de samlede omkostninger ved lånet væsentligt. Hvis en forbruger ikke kan foretage tilbagebetaling i overensstemmelse med vilkårene for lånet, vil der endvidere blive pålagt en række gebyrer og morarenter.

Der lægges med lovforslaget op til, at den obligatoriske betækningsperiode skal omfatte aftaler om kortfristede forbrugslån, der defineres som kreditaftaler, som indgås mellem en forbruger og en kreditgiver, der ikke er et pengeinstitut, uden sikkerhedsstillelse og

uden betingelse om køb af en vare eller tjenesteydelse, hvor løbetiden maksimalt er tre måneder.

Den valgte afgrænsning svarer til den, som er lagt til grund af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i den omtalte undersøgelse af kviklånsmarkedet.

4.1.2. Rente- og gebyrfri kortfristede forbrugslån

Den obligatoriske betækningsperiode skal også finde anvendelse i forhold til kortfristede forbrugslån, som er rente- og gebyrfri, eller som alene er forbundet med ubetydelige omkostninger, og som derfor i medfør af kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, er undtaget fra kreditaftalelovens øvrige bestemmelser.

Det er udgangspunktet, at sædvanlige aftaler om kortfristede forbrugslån er forbundet med udgifter, der overstiger ”ubetydelige omkostninger”.

Visse udbydere af kortfristede forbrugslån udbyder imidlertid rente- og omkostningsfrie lån til nye kunder. Sådanne lån ville ikke blive underlagt den obligatoriske betækningsperiode uden den foreslåede ændring af kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 2.

Rente- og gebyrfriheden forudsætter rettidig tilbagebetaling. Hvis forbrugeren ikke betaler rettidigt eller ansøger om forlængelse af tilbagebetalingsfristen, vil der blive knyttet omkostninger til lånet. Forbrugeren risikerer derfor ved misligholdelsen af et umiddelbart rente- og gebyrfrit kortfristet forbrugslån at blive pålagt renter og gebyrer, der overstiger hvad, der kan karakteriseres som ubetydelige.

Det kan anføres, at disse ”gratis” lån ikke bør underlægges den foreslåede obligatoriske betækningsperiode, da disse lån i udgangspunktet er fordelagtige for forbrugere, da der ikke påløber renter og gebyrer.

Det er imidlertid Justitsministeriets vurdering, at der også i disse situationer er behov for, at forbrugeren har tid til at overveje, om den pågældende vil være i stand til at tilbagebetale lånet inden for fristen, da dette er en forudsætning for den rente- og gebyrfrihed, som forbrugeren måske er blevet fristet af.

Hertil kommer, at det er væsentligt at sikre, at undtagelsesbestemmelserne i kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, ikke giver mulighed for omgåelse af den obligatoriske betækningsperiode.

Det foreslås på den baggrund, at undtagelsesbestemmelserne i kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, begrænses, således at den obligatoriske betækningsperiode også finder anvendelse på kortfristede forbrugslån, som i øvrigt er undtaget fra kreditaftaleloven i henhold til de nævnte bestemmelser.

4.1.3. Kreditaftaler indgået med et pengeinstitut

Ved definitionen af kortfristede forbrugslån er kreditaftaler, der indgås med et pengeinstitut, undtaget.

Undtagelsen omfatter bl.a. kassekreditter og bevilligede overtræk, som er varianter af kreditaftaler, der kan have de samme karakteristika som kortfristede forbrugslån, når der er tale om, at forbrugeren for en kortere periode får mulighed for at disponere over midler, som overstiger den løbende saldo på forbrugers løbende konto. Disse kredittyper vil typisk ikke være forbundet med de samme risici som andre kortfristede forbrugslån, idet der er tale om finansielle produkter, som et pengeinstitut tilbyder på baggrund af deres kendskab til den enkelte forbruger og dennes privatøkonomi. Kreditaftalerne bør derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke omfattes af den obligatoriske betækningsperiode.

Disse typer kreditaftaler er endvidere i vid udstrækning undtaget fra kreditaftalelovens bestemmelser. Det følger således af kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 6, at loven med undtagelse af enkelte bestemmelser ikke finder anvendelse på kreditaftaler i form af overtræk. Det bemærkes i den forbindelse, at kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 6, alene undtager et stiltiende accepteret overtræk, men ikke overtræk der er udtrykkeligt accepteret af banken.

Det følger endvidere af kreditaftalelovens § 3, stk. 2, at en række af lovens bestemmelser ikke finder anvendelse på kreditaftaler i form af kassekredit, hvor kreditten skal betales på anfordring eller inden for 3 måneder. Kreditaftalelovens § 7 b og § 8, stk. 5, indeholder herudover bl.a. mindre omfattende bestemmelser om henholdsvis oplysningspligt forud for aftaleindgåelsen og kreditaftalens indhold, som bl.a. gælder for kassekreditter.

4.1.4. Obligatorisk betænkingsperiode

Den obligatoriske betænkingsperiode, inden for hvilken forbrugeren ikke gyldigt kan acceptere et lånetilbud, har til formål at sikre, at forbrugeren får lejlighed til at genoverveje lånebehovet.

Der lægges med lovforslaget op til, at betænkingsperioden skal være 48 timer, som regnes fra kreditgiverens afgivelse af tilbuddet. Inden for denne periode kan forbrugeren ikke gyldigt acceptere et tilbud om et kortfristet forbrugslån. Den obligatoriske betænkingsperiode kan ikke fraviges ved aftale. Hverken forbrugeren eller kreditgiveren kan således støtte ret på en aftale om et kortfristet forbrugslån, der er indgået på baggrund af en accept, der er afgivet mindre end 48 timer efter kreditgivers afgivelse af tilbud.

Justitsministeriet vurderer, at en betænkingsperiode på 48 timer giver forbrugeren den fornødne tid til at overveje lånebehovet og lånet og eventuelt afsøge markedet for alternative finansieringskilder. Samtidig vil en sådan betænkingsperiode ikke afskære forbrugeren mulighed for at indgå aftalen efter behørig overvejelse.

For at sikre at forbrugeren får den fornødne ro til at overveje tilbuddet, må kreditgiveren ikke – hverken før eller efter betænkingsperiodens udløb – rette henvendelse til forbrugeren med henblik på at opnå forbrugeren accept af tilbuddet. Det er således forbrugeren, som efter udløbet af betænkingsperioden skal rette henvendelse til kreditgiveren med henblik på at acceptere tilbuddet.

4.2. Opdatering af det europæiske standardiserede informationsark (ESIS)

Efter kreditaftalelovens § 7 a, stk. 1, skal en kreditgiver, inden en forbruger bindes af en kreditaftale, give forbrugeren en række oplysninger, der er nødvendige for at sammenligne forskellige tilbud og træffe en informeret beslutning om indgåelse af en kreditaftale. Disse oplysninger skal gives på et standardiseret informationsark.

Ved lov nr. 532 af 29. april 2015 blev kreditaftalelovens § 7 a, stk. 10, ændret, så det fremgår af bestemmelsen, at for så vidt angår kreditaftaler, der sikres ved pant eller anden rettlighed knyttet til fast ejendom, skal kreditgiveren eller i givet fald kreditformidleren anvende det europæiske standardiserede informationsark ESIS.

Lovændringen træder i kraft den 21. marts 2016 og gennemfører artikel 14, stk. 2, i direktiv 2014/17/EU af 4. februar 2014 om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (boligkreditdirektivet). Artikel 14, stk. 2, er en totalharmoniseringsbestemmelse, som forpligter medlemsstaterne til at sikre, at udbydere af boligkreditter anvender ESIS-informationsarket, som er optrykt som bilag II til boligkreditdirektivet.

I forbindelse med forberedelsen af ibrugtagningen af ESIS-informationsarket blev Realkreditrådet og Finansrådet opmærksomme på, at informationsarket indeholdt en række oversættelsesfejl.

Idet der bl.a. er sket forveksling af begreberne ”afdrag” og ”ydelse”, kan informationsarket i sin nuværende udformning give anledning til misforståelser.

Justitsministeriet har på den baggrund foranstaltet den version af informationsarket, som er optrykt som bilag II til boligkreditdirektivet, berigtiget.

Det foreslås med lovforslaget, at lovens bilag 5 udskiftes med det berigtigede informationsark.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

[Forslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, kommuner eller regioner af betydning.]

6. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

[6.1. Økonomiske konsekvenser

I 2014 optog 61.000 forbrugere 136.000 kortfristede lån. Det samlede lånebeløb var ca. 436 mio. kr. Samlet set betalte forbrugerne 140 mio. kr. i rente- og gebyromkostninger for kortfristede forbrugslån. Disse 140 mio. kr. er således udbydernes omsætning på markedet. Der er primo 2016 seks danske udbydere, som udbyder kortfristede forbrugslån.

Det skønnes, at udbyderne i 2014 havde en samlet indtjening på mellem 30-40 mio. kr. på kortfristede forbrugslån.

Den erhvervsøkonomiske konsekvens af en indførelse af en obligatorisk betækningsperiode, hvor forbrugerne får mere tid til at overveje lånebehovet og sammenligne alternativer, afhænger af forbrugernes adfærd. Forbrugerne kan vælge at optage lånet efter udløb af betækningsperioden. De kan også vælge en alternativ låneform, f.eks. et forbrugslån med længere løbetid, eller de kan helt afstå fra at låne efter udløbet af betækningsperioden. Der forventes et fald i den samlede efterspørgsel efter kortfristede forbrugslån, hvorfor indførelse af en betækningsperiode vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Det vurderes på den baggrund, at forslaget vil have mindre erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget om ændring af det europæiske standardiserede informationsark (ESIS) har ikke konsekvenser for erhvervslivet.

6.2. Administrative konsekvenser

Indførelse af en obligatorisk betækningsperiode vil have den øvrige efterlevelseskonsekvens, at udbydernes låneplatforme skal tilpasses den obligatoriske betækningsperiode.

Denne efterlevelseskonsekvens antages at være begrænset, da tilpasningen i låneplatformen primært drejer sig om at udskyde tidspunktet for låneaftalens indgåelse med henblik på at sikre, at der er gået 48 timer, når en forbruger accepterer et lånetilbud. Da det efter udløbet af betækningsperioden er pålagt forbrugeren at henvende sig til kreditgiveren, og da denne henvendelse antageligvis vil ske elektronisk, vil dette kun medføre begrænsede efterlevelsesomkostninger for udbydere af kortfristede forbrugslån.]

7. Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

8. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

9. Lovforslagets forhold til EU-retten

Indførelsen af en obligatorisk betækningsperiode for kortfristede forbrugslån falder uden for anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (forbrugerkreditdirektivet).

Opdateringen af det europæiske standardiserede informationsark er en konsekvensændring som følge af en berigtigelse af bilag II til direktiv 2014/17/EU af 4. februar 2014 om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (boligkreditdirektivet).

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den [dato] til den [dato] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.: Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, byretterne, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Detail, Dansk Detail Kreditråd, Danske Advokater, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Inkassobranche, Dansk Kredit Råd, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finans og Leasing, Finansrådet, Finanstilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerklagenævnet, Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH), Forsikring & Pension, Kommunernes Landsforening (KL), Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsorganisationen i Danmark, Liberale Erhvervs Råd, Pengeinstitutankenævnet, Realkreditankenævnet, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og	Ingen	Ingen

regioner		
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	[...]
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	[...]
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholder til EU-retten	<p>Forslaget om obligatorisk betækningsperiode for kortfristede forbrugslån falder uden for anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (forbrugerkreditdirektivet).</p> <p>Opdateringen af det europæiske standardiserede informationsark er en konsekvensændring som følge af en berigtigelse af bilag II til direktiv 2014/17/EU af 4. februar 2014 om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (boligkreditdirektivet).</p>	

Bemærkninger til lovforslaget enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at den foreslåede obligatoriske betækningsperiode i § 8 c, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, også skal finde anvendelse ved indgåelsen af kreditaftaler om kortfristede forbrugslån, der ydes rentefrit og uden andre omkostninger, uagtet at sådanne aftaler i øvrigt er undtaget fra kreditaftaleloven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at den foreslåede obligatoriske betækningsperiode i § 8 c, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, også skal finde anvendelse ved indgåelsen af kreditaftaler om kortfristede forbrugslån, som kun er forbundet med ubetydelige omkostninger, uagtet at sådanne aftaler i øvrigt er undtaget fra kreditaftaleloven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der indsættes en definition af ”kortfristet forbrugslån” i kreditaftaleloven.

Definitionen indeholder for det første en betingelse om, at der skal være tale om en kreditaftale, som indgås uden sikkerhedsstillelse.

Lån, der er sikret ved f.eks. pant eller sikkerhed i et underliggende varekøb, kaution mv., er således ikke medtaget. Disse lån har en grundlæggende anderledes karakter end de kortfristede forbrugslån, og processen ved sikkerhedsstillelsen formodes i tilstrækkelig grad at give forbrugeren fornyet anledning til at overveje lånebehovet.

For det andet afgrænses definitionen af kortfristede forbrugslån således, at den ikke omfatter kreditaftaler, der indgås med betingelse om køb af en vare eller tjenesteydelse.

Det er imidlertid afgørende, for at en sådan kreditaftale falder uden for den foreslåede definition af kortfristet forbrugslån, at købet af varen eller tjenesteydelsen udgør hovedelementet i den pågældende kreditaftale. Kreditgivere kan ikke omgå den foreslåede obligatoriske betækningsperiode for kortfristede forbrugslån ved f.eks. at betinge lånet af køb af varer eller tjenesteydelser af væsentlig mindre værdi end lånets pålydende.

For det tredje indeholder definitionen af kortfristet forbrugslån en tidsmæssig afgrænsning, idet kun lån med en løbetid på maksimalt 3 måneder er omfattet. Ved vurderingen af om en kreditaftale er at anse som en aftale om et kortfristet forbrugslån, er det den oprindelige kreditaftales løbetid, der er afgørende, mens eventuelle efterfølgende forlængelser ikke har betydning herfor. Tilsvarende er det underordnet, at der til en

kreditaftale er knyttet en mulighed for senere i kreditforholdet at ændre tilbagebetalingstidspunktet.

For det fjerde indeholder definitionen af kortfristet forbrugslån en undtagelse i forhold til kreditaftaler, der indgås med et pengeinstitut.

Denne undtagelse vedrører kortfristede lån, der ydes af en kreditgiver, der er meddelt tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed i medfør af § 7 i lov om finansiel virksomhed.

Udlånsprodukter som kassekredit og bevilliget overtræk er varianter af kreditaftaler, som kan have de samme karakteristika som kortfristede forbrugslån, når der er tale om, at forbrugeren for en kortere periode får mulighed for at disponere over midler, som overstiger den løbende saldo på forbrugers løbende konto.

Disse kredittyper vil dog typisk ikke være forbundet med de samme risici som andre kortfristede forbrugslån, idet der er tale om finansielle produkter, som bankerne tilbyder på baggrund af deres kendskab til den enkelte forbruger.

Forslaget om obligatorisk betækningsperiode skal derfor ikke finde anvendelse ved indgåelse af aftaler om disse kredittyper.

Tilsvarende vil den obligatoriske betækningsperiode ikke finde anvendelse på kortfristede lån, som et pengeinstitut yder som led i mellemfinansieringen i forbindelse med køb og salg af fast ejendom.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at kreditgiver alene må anse forbrugers accept af et tilbud om kortfristet forbrugslån for gyldig, hvis accepten er afgivet tidligst 48 timer efter kreditgivers afgivelse af tilbuddet.

Den obligatoriske betækningsperiode kan ikke fraviges ved aftale. Hverken forbruger eller kreditgiver kan således støtte ret på en aftale om kortfristet forbrugslån, der er indgået på baggrund af en accept, der er afgivet mindre end 48 timer efter kreditgivers afgivelse af tilbud.

Forbrugeren kan dermed heller ikke gyldigt afgive en accept inden udløbet af betækningsperioden med henblik på udbetaling af lånebeløbet, når der er forløbet 48 timer.

Bestemmelsen i det foreslåede stk. 2 indebærer endvidere, at kreditgiver ikke må rette henvendelse til en forbruger i anledning af et allerede fremsendt tilbud om et kortfristet forbrugslån. Forbuddet omfatter alle henvendelser fra kreditgiver til forbrugeren, der udspringer af forbrugers ansøgning om kortfristet forbrugslån, herunder henvendelser med markedsføring af enslydende eller tilsvarende tilbud i betækningsperioden.

Det er således forbrugeren, der efter udløbet af betækningsperioden skal rette henvendelse til kreditgiveren med henblik på at acceptere tilbuddet om et kortfristet forbrugslån. Hvis forbrugeren ikke retter henvendelse til kreditgiveren og accepterer lånetilbuddet efter betækningsperioden, er der ikke indgået en låneaftale.

Lovforslaget er ikke til hinder for, at kreditgiver fastsætter en frist for forbrugers antagelse af tilbuddet om kortfristet forbrugslån efter udløbet af de 48 timer.

Tilbud om kortfristet forbrugslån gives i dag typisk ved, at forbrugeren udfylder en formular på internettet, hvorefter kreditgiver foretager en vurdering af ansøgeren, herunder af den pågældendes kreditværdighed. Inden for kort tid fremkommer der – hvis forbrugeren findes kreditværdig – et tilbud om kreditaftale på hjemmesiden, som forbrugeren skal acceptere ved hjælp af sit NemID. Efterfølgende sendes en kopi af kreditaftalen til forbrugeren pr. e-mail.

Den obligatoriske betækningsperiode regnes fra det tidspunkt, hvor kreditgiveren gør et individualiseret tilbud om kreditaftale tilgængeligt for forbrugeren. Et tilbud om kortfristet forbrugslån, der afsendes den 1. januar kl. 12:00, kan således tidligst accepteres den 3. januar kl. 12:00.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Efter § 56 i kreditaftaleloven kan den, der gør sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af en række af de bestemmelser i loven, der

pålægger kreditgiveren at sikre forbrugeren de relevante oplysninger, straffes med bøde.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at også kreditgiverens grove eller gentagne overtrædelser af § 8 c om obligatorisk betænkingsperiode ved indgåelse af aftaler om kortfristede forbrugslån straffes med bøde.

Til nr. 6

Det foreslås, at bilag 5 til kreditaftaleloven erstattes af en ny udgave, som svarer til den version af det europæiske standardiserede informationsark (ESIS), som er optrykt som bilag II til boligkreditdirektivet.

Der henvises til pkt. 4.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den [1. juli 2016].

Det foreslås endvidere præciseret, at lovens regler alene skal finde anvendelse på tilbud om kortfristede forbrugslån, der afgives af kreditgiver efter den 1. juli 2016.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Færøerne har pr. 1. januar 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det formueretlige område. Loven skal derfor ikke gælde eller ved kongelig resolution kunne sættes i kraft for Færøerne. Loven kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om kreditaftaler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1336 af 26. november 2015, foretages følgende ændringer:

§ 3. Loven finder ikke anvendelse på:

1) Kreditaftaler, hvor kreditten ydes rentefrit og uden andre omkostninger.

2) Kreditaftaler, ifølge hvilke kreditten skal betales tilbage inden 3 måneder, og som kun er forbundet med ubetydelige omkostninger.

3-7) ---

§ 4. I denne lov forstås ved:
1-16) ---

1. I § 3, stk. 1, nr. 1, indsættes som 2. pkt.:
»Lovens § 8 c finder dog anvendelse på aftaler om kortfristede forbrugslån.«

2. I § 3, stk. 1, nr. 2, indsættes som 2. pkt.:
»Lovens § 8 c finder dog anvendelse på aftaler om kortfristede forbrugslån.«

3. I § 4 indsættes som nr. 17:
»17) Kortfristet forbrugslån: Kreditaftale, som indgås mellem en forbruger og en kreditgiver, der ikke er et pengeinstitut, uden sikkerhedsstillelse og uden betingelse om køb af en vare eller tjenesteydelse, hvor løbetiden maksimalt er tre måneder.«

4. Efter § 8 b indsættes før overskriften før § 9:

»Obligatorisk betækningsperiode ved indgåelse af aftaler om kortfristede forbrugslån

§ 8 c. Kreditgiver må alene anse forbrugerens accept af et tilbud om kortfristet forbrugslån for gyldig, hvis accepten er afgivet tidligst 48 timer efter kreditgivers afgivelse af tilbuddet.

Stk. 2. Kreditgiver må ikke rette henvendelse til en forbruger i

anledning af et allerede fremsendt tilbud om kortfristet forbrugslån.«

§ 56. ---

Stk. 2. Med bøde straffes endvidere den, der gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af §§ 7 a, 7 b, 8, 8 a, 8 b, 9, 10 eller 17.

5. I § 56, stk. 2, ændres »§§ 7a, 7 b, 8, 8 a, 8 b, 9, 10 eller 17« til: »§§ 7a, 7 b, 8-10 eller 17«

Bilag
(Udelades)

6. *Bilag 5* affattes som bilag 2 til denne lov.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2016.

Stk. 2. Loven har virkning for tilbud om kortfristet forbrugslån, der afgives efter lovens ikrafttræden.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.